

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-009-03/2014
P/14/052

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/052 – Wykorzystanie środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	1. Anna Dejk-Chojnacka, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 90597 z dnia 02.07.2014 r. 2. Ewelina Czerepska, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 90600 z dnia 11.07.2014 r. oraz nr 91870 z dnia 12.08.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4, 791-792)
Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania – Dobre Inicjatywy Regionu ¹ ul. Staszica 1, 73-130 Dobrzany
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Prościak, Prezes Zarządu LGD. (dowód: akta kontroli str. 5, 723-726)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², wykorzystanie przez LGD środków publicznych na wdrażanie lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- 1) zgodność lokalnej strategii rozwoju⁴ z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁵,
- 2) spełnianie przez LGD kryteriów PROW 2007-2013 i wymogów ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich⁶ oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich⁷,
- 3) wydatkowanie środków w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”⁸ w sposób gospodarny i legalny.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

¹ Zwane dalej „LGD” lub „Stowarzyszeniem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Zwanego dalej „PROW 2007-2013” lub „Programem”.

⁴ Zwanego dalej „LSR” lub „Strategią”.

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 861, zwanego dalej „rozporządzeniem MRiRW w sprawie wyboru LGD”.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 173, zwanego dalej „ustawą o EFRROW”.

⁷ Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005 r. s. 1 ze zm., uchylone z dniem 01.01.2014 r., zwanego dalej „rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005”.

⁸ Zwanego dalej „FLGD”.

- 1) nieprzedłożenie 2 uchwał Zarządu LGD w sprawie zmian w LSR do zatwierdzenia Walnemu Zebraniu Członków LGD,
- 2) nieopracowanie formularza ankiety na potrzeby monitorowania LSR,
- 3) niezamieszczenie na stronie internetowej LGD formularzy wniosków o przyznanie pomocy w ramach 2 z 11 naborów przeprowadzonych przez LGD oraz 2 z 4 wersji LSR,
- 4) niestosowanie procedury wyłączenia członków Rady LGD podczas wyboru operacji,
- 5) nieprzekazywanie wnioskodawcom list operacji wybranych bądź niewybranych do dofinansowania,
- 6) ocenianie wniosków przez członków Rady LGD niezgodnie z kryteriami określonymi w LSR oraz brak działań komisji skrutacyjnej zmierzających do skorygowania przyznanej punktacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji osi Leader w ramach PROW 2007-2013 przez LGD.

Opis stanu
faktycznego

LSR została opracowana przez podmiot zewnętrzny na zlecenie LGD⁹, przy udziale lokalnej społeczności. Cele i potrzeby regionu objętego LSR zostały zdiagnozowane w oparciu o wyniki sondażu (w formie ankiet) oraz spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami gmin, które wchodziły w skład LSR (Dobrzany, Ińsko, Recz). Strategia uwzględniała spójność z innymi dokumentami planistycznymi obowiązującymi na obszarze LSR, przyjmowanymi niezależnie od osi Leader, przez władze ww. gmin, powiatów¹⁰ i Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego¹¹ (dowód: akta kontroli str. 18, 102-103, 496, 500-502, 513-515)

LSR została zweryfikowana przez SWZ w ramach oceny wniosku o wybór lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju z dnia 29.01.2009 r. Zgłoszone przez SWZ uwagi¹² dotyczyły w szczególności: budżetu LGD¹³, regulaminu organu decyzyjnego LGD, harmonogramu wdrażania LSR, kryteriów oceny oraz procedury wyboru operacji do dofinansowania w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”¹⁴. Stowarzyszenie uwzględniło uwagi SWZ¹⁵ i dokonało korekty ww. wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 576-584)

LSR, stanowiąca załącznik do umowy o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju¹⁶ z dnia 07.07.2009 r., zawierała zakres wymagany rozporządzeniem MRiRW w sprawie wyboru LGD. Stowarzyszenie spełniało kryteria PROW 2007-2013 i wymogi art. 15 ustawy o EFRROW oraz art. 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005.

(dowód: akta kontroli str. 6-16, 117-118, 271-277, 385-386, 507-509, 513-515)

W kontrolowanym okresie Stowarzyszenie dokonało 7 zmian LSR w zakresie: budżetu i harmonogramu wdrażania LSR; procedury składania wniosków do LGD

⁹ Umowa o dzieło nr 1/2008 z dnia 17.09.2008 r. zawarta przez LGD z M.K.; termin realizacji: 20.09.2008 r. – 24.01.2009 r.; wynagrodzenie: 6.000,00 zł brutto.

¹⁰ Stargardzkiego i choszczeńskiego.

¹¹ Zwany dalej „SWZ”.

¹² W ramach I poprawki w dniu 21.04.2009 r., II poprawki w dniu 28.05.2009 r.

¹³ Nieprawidłowych kwot w limitach środków na działania osi 4.

¹⁴ Zwanego dalej „WLSR”.

¹⁵ Korekta wniosku w ramach I poprawki została złożona w dniu 05.05.2009 r., w ramach II poprawki – w dniu 09.06.2009 r.

¹⁶ Umowa nr 6933-UM1600008/09, zwana dalej „umową ramową”.

o przyznanie pomocy; wyboru operacji przez organ decyzyjny LGD¹⁷. Zmiany LSR były uzgadniane z SWZ i wprowadzane aneksami do umowy ramowej¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 576-584)

Liczba członków LGD w latach 2008¹⁹-2013 wynosiła²⁰: 31 osób w 2008 r., 43 osoby w 2009 r., 48 osób w 2010 r., 52 osoby w 2011 r., 51 osób w 2012 r. i 54 osoby w 2013 r.²¹ Odsetek członków reprezentujących w LGD (łącznie) sektor gospodarczy i społeczny w latach 2008-2013²² wynosił odpowiednio: 74,2%; 81,4%; 81,3%; 78,9%; 78,4% i 79,6%.

Strukturę partnerów społecznych w latach 2008-2013 tworzyli:

- rolnicy - 6 w 2008 r. (35,3%), 9 w 2009 r. (37,5%), 10 w 2010 r. (35,7%), 10 w 2011 r. (35,7%), 10 w 2012 r. (35,7%), 10 w 2013 r. (32,3%),
- młodzi ludzie²³ – 1 w 2013 r. (3,2%),
- stowarzyszenia – 10 w 2008 r. (58,8%), 14 w 2009 r. (58,3%), 17 w 2010 r. (60,7%), 17 w 2011 r. (60,7%), 17 w 2012 r. (60,7%), 18 w 2013 r. (58,1%),
- inne osoby²⁴ - 1 w 2008 r. (5,9%), 1 w 2009 r. (4,2%), 1 w 2010 r. (3,6%), 1 w 2011 r. (3,6%), 1 w 2012 r., 2 w 2013 r. (6,5%)²⁵.

Liczba członków Rady (organu decyzyjnego) LGD w lata 2008-2013 wynosiła²⁶ 9 osób²⁷. Odsetek członków Rady reprezentujących (łącznie) sektor gospodarczy i społeczny wynosił w latach 2008-2010 - 55,6%, a w latach 2011-2013 - 66,7%, co było zgodne z art. 62 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005.

Liczba członków Zarządu LGD w latach 2008-2013 wynosiła 7 osób²⁸. Liczba członków Komisji rewizyjnej w latach 2008-2011 i 2013 r. wynosiła 3 osoby²⁹ a w 2012 r. - 2 osoby³⁰.

Liczba osób zatrudnionych w LGD na podstawie stosunku pracy lub innej umowy³¹ w latach 2008-2009 wynosiła 4 osoby³² a w latach 2010-2013 – 3 osoby³³.

(dowód: akta kontroli str. 511-512)

¹⁷ W tym w zakresie lokalnych kryteriów wyboru operacji – małych projektów.

¹⁸ Zmiany w LSR: nr 1 z dnia 04.05.2009 r., (wynikająca z uwag SWZ zgłoszonych do wniosku o wybór LGD do realizacji LSR, niezbędna do podpisania umowy ramowej); nr 2 z dnia 23.12.2009 r. (wynikająca z nowelizacji przepisów prawa w zakresie naborów oraz dotycząca aktualizacji budżetu LSR i harmonogramu jej wdrażania) oraz nr 3 z dnia 15.03.2010 r. (korekta budżetu LSR i harmonogramu jej wdrażania wynikająca z uwag SWZ), w efekcie których podpisano aneks nr 1 z dnia 08.04.2010 r.; zmiana nr 4 z dnia 24.01.2011 r. (dotycząca wprowadzenia zapisów odnośnie Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich, korekty budżetu LSR, procedury zgodności operacji z LSR i lokalnymi kryteriami wyboru) oraz nr 5 z dnia 21.02.2011 r. (korekta - po uwagach SWZ - procedury zgodności operacji z LSR i lokalnymi kryteriami wyboru), w efekcie których podpisano aneks nr 2 z dnia 23.02.2011 r.; zmiana nr 6 (dotycząca korekty wskaźników ujętych w LSR) oraz zmiana nr 7 z dnia 25.11.2013 r. (uzupełnienie składu Rady LGD i zmiana składu Komisji Rewizyjnej) – jedynie zmiana nr 7 została wprowadzona aneksem nr 3 z dnia 12.02.2014 r.; o działaniach LGD w zakresie zmiany wskaźników – szerzej na stronie 19 wystąpienia.

¹⁹ LGD zostało wpisane do KRS – Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 03.10.2008 r.

²⁰ Według stanu na koniec każdego roku.

²¹ Struktura członków LGD z uwagi na osobowość prawną: w 2008 r. - 13 osób fizycznych i 18 osób prawnych; w 2009 r. - 21 i 22; w 2010 r. - 22 i 26; w 2011 r. - 42 i 28; w 2012 r. - 23 i 28; w 2013 r. - 25 i 29. Członkowie LGD reprezentowali następujące sektory: w 2008 r. - 8 publiczny, 6 gospodarczy i 17 społeczny; w 2009 r. - 9, 11 i 24; w 2010 r. - 9, 11 i 28; w 2011 r. - 11, 13 i 28; w 2012 r. - 11, 12 i 28; w 2013 r. - 11, 12 i 31.

²² Według stanu na koniec każdego roku.

²³ Osoby do 30 roku życia.

²⁴ 1 sołectwo oraz 1 osoba fizyczna, niezaliczająca się do pozostałych grup.

²⁵ Kobiety wiejskie nie miały swojego reprezentanta w strukturze partnerów społecznych.

²⁶ Według stanu na koniec każdego roku.

²⁷ Z tego w skład Rady wchodziło: w latach 2008-2010 - 4 przedstawicieli sektora publicznego, 2 sektora gospodarczego i 3 sektora społecznego; w latach 2011-2013 - 3 przedstawicieli sektora publicznego, 2 sektora gospodarczego i 4 sektora społecznego.

²⁸ Z tego w skład Zarządu wchodziło: w latach 2008-2010 - 4 przedstawicieli sektora publicznego, 1 sektora gospodarczego i 2 sektora społecznego; w latach 2011-2013 - 3 przedstawicieli sektora publicznego i 4 sektora społecznego.

²⁹ W latach 2008-2010 byli to wyłącznie przedstawiciele sektora społecznego, w 2011 r. 1 przedstawiciel sektora gospodarczego i 1 sektora społecznego, w 2013 r. 1 przedstawiciel sektora publicznego i 2 sektora społecznego.

³⁰ Byli to wyłącznie przedstawiciele sektora społecznego.

³¹ Umowa o dzieło, umowa zlecenie.

³² Z tego: 2 pracowników biura LGD na podstawie umowy o pracę, 1 księgowa i 1 informatyk na podstawie innych umów.

³³ Z tego: 1 pracownik biura LGD, 1 księgowa i 1 informatyk na podstawie innych umów.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zarząd LGD nie przedłożył do zatwierdzenia Walnemu Zebraniu Członków LGD 2 uchwały w sprawie zmian w LSR, tj. uchwały nr 5/5/10 z dnia 15.03.2010 r. (dotyczącej zmian w budżecie oraz harmonogramie wdrażania LSR) oraz uchwały nr 1/1/11 z dnia 24.01.2011 r. (dotyczącej wprowadzenia zapisów odnośnie Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich oraz zmian w zakresie: budżetu LSR, procedury zgodności operacji z LSR i lokalnymi kryteriami).

(dowód: akta kontroli str. 580-581, 586-591)

Zgodnie z §15 ust. 5 pkt 13 statutu Stowarzyszenia, do kompetencji Walnego Zebrania Członków należy w szczególności zatwierdzanie i aktualizacja LSR.

Uchwałą nr 8/09 z dnia 04.11.2009 r. Walne Zebranie Członków LGD upoważniło Zarząd Stowarzyszenia do wprowadzania zmian w zapisach LSR na lata 2008-2015 w zakresie korygowania dokumentacji konkursowej PROW. Zgodnie z §2 ww. uchwały, Zarząd LGD został zobowiązany do przedkładania do zatwierdzenia na każdym kolejnym posiedzeniu Walnego Zebrania Członków LGD informacji o dokonanych zmianach w zapisach LSR.

(dowód: akta kontroli str. 585, 626-627)

Jan Prościak, Prezes Zarządu LGD wyjaśnił, że uchwała nr 5/5/10 z dnia 15.03.2010 r. miała być procedowana na Walnym Zebraniu Członków LGD w dniu 25.05.2010 r., jednak podjęto decyzję o jej rozpatrzeniu na następnym posiedzeniu. Zmiana LSR była wpisana w porządek obrad w dniu 02.08.2010 r., jednak w protokole z posiedzenia Walnego Zebrania Członków LGD nie ma wzmianki na ten temat. Uchwała nr 1/1/11 z dnia 24.01.2011 r. przez niedopatrzenie nie została przekazana na Walne Zebranie Członków przez byłego kierownika biura LGD Annę Bogdańską. *„Informacja na temat dokonanych przez Zarząd zmian w LSR znalazła się jednak w sprawozdaniu z pracy Zarządu za 2010 r. i 2011 r., które zostały przyjęte przez Walne Zebranie Członków, a Zarządowi udzielono absolutorium. Można zatem stwierdzić, że Walne Zebranie Członków w ostateczności zatwierdziło działalność Zarządu w zakresie zmian w LSR”.*

(dowód: akta kontroli str. 632, 634-635)

Anna Bogdańska, były kierownik biura LGD zeznała, że nie pamięta, dlaczego ww. zmiany LSR dokonane przez Zarząd LGD nie zostały przekazane do zatwierdzenia Walnemu Zebraniu Członków.

(dowód: akta kontroli str. 694, 696)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykonanie zadań w ramach osi Leader PROW 2007-2013 przez LGD.

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie LGD wywiązywała się ze zobowiązań wynikających z §13 rozporządzenia MRiRW w sprawie wyboru LGD, określonych w umowie ramowej, w zakresie: rozpowszechniania informacji o zasadach przyznawania pomocy finansowej³⁴ w ramach działania WLSR; sprawdzania zgodności operacji realizowanych w ramach działania WLSR z LSR oraz wybierania operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005; umożliwiania przeprowadzania kontroli LGD w zakresie określonym w umowie; przechowywania dokumentów,

³⁴ W szczególności poprzez szkolenia dla pracowników LGD, Rady i Zarządu LGD, dla lokalnych liderów, prowadzenie usług doradczych.

o których mowa w §6 ust. 3 rozporządzenia MRiRW w sprawie wyboru LGD³⁵; informowania SWZ o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy³⁶.

LGD wywiązywała się z obowiązku rozpowszechniania założeń LSR, w szczególności poprzez prowadzenie strony internetowej LGD, opracowanie i dystrybucję materiałów promocyjnych, tablice ogłoszeń, imprezy dla mieszkańców z obszaru LSR i umożliwienie im uczestnictwa w zebraniach Walnego Zebrania Członków LGD. Stowarzyszenie nie zamieściło na swojej stronie internetowej 2 z 4 wersji LSR.

LGD informowała o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR, tj. w szczególności zamieściła ogłoszenia o 11 przeprowadzonych naborach oraz załączyła do nich 9 z 11 formularzy wniosków o przyznanie pomocy.

Stowarzyszenie nie opracowało formularza ankiety na potrzeby monitorowania LSR.

W kontrolowanym okresie LGD nie dokonywała aktualizacji lub zmiany LSR w zakresie określonym w §7 umowy ramowej, tj. dotyczącym rozszerzenia obszaru LSR.

(dowód: akta kontroli str. 6, 275, 104, 598-601, 609-621, 631-635, 674-692, 1386)

Szkolenia i bezpłatne doradztwo w ramach działania WLSR dla operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania osi 3 PROW 2007-2013, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi i są zgodne z celem lokalnej strategii rozwoju (małe projekty)³⁷, były prowadzone przez pracowników LGD oraz podmioty zewnętrzne³⁸. Według stanu na dzień 31.12.2013 r. skorzystało z nich 20 wnioskodawców, z których 10 złożyło wnioski o przyznanie pomocy a 9 otrzymało dofinansowanie z PROW 2007-2013³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 518-521, 700-708)

W okresie kontrolowanym LGD przeprowadziła łącznie 3 nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP. Stowarzyszenie wyznaczyło terminy składania wniosków w uzgodnieniu z SWZ, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o EFRROW.

(dowód: akta kontroli str. 510, 598-601)

LGD określiła w LSR lokalne kryteria wyboru operacji (małych projektów) na podstawie sondażu oraz spotkań konsultacyjnych przeprowadzonych wśród mieszkańców gmin Dobrzany, Ińsko i Recz. Kryteria zostały zawarte w ogłoszeniach o naborze wniosków i były zgodne z LSR oraz pozwalały na wybór projektów przyczyniających się do realizacji celów LSR.

(dowód: akta kontroli str. 592, 594-595, 598-601, 609-621, 643-648)

W latach 2009-2013 koszty kwalifikowalne Stowarzyszenia w ramach działania FLGD na:

- badanie nad obszarem objętym LSR wynosiły: 1,2 tys. zł w 2009 r., 13,1 tys. zł⁴⁰ w 2011 r.⁴¹,

³⁵ Dotyczących udzielania przez pracowników LGD doradztwa w zakresie przygotowywania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR, w szczególności list osób, którym udzielono doradztwa.

³⁶ W sprawozdaniach z realizacji poszczególnych etapów operacji w ramach działania FLGD informowano o niskiej frekwencji na szkoleniach organizowanych przez LGD, jak również o problemach finansowych Stowarzyszenia.

³⁷ Zwanego dalej „WLSR-MP”.

³⁸ Szkolenie w zakresie agroturystyki oraz produktu tradycyjnego i lokalnego oraz możliwości pozyskiwania środków w ramach małych projektów w dniach 01-02.12.2011 r. prowadził kierownik biura LGD oraz G.Z.SZ – podmiot zewnętrzny; warsztaty rękodzieła artystycznego oraz szkolenie dotyczące aplikowania o środki w ramach WLSR-MP w dniach 18.07.2012 r., 06.09.2012 r., 17.10.2012 r. prowadził kierownik biura LGD oraz H.W. – podmiot zewnętrzny.

³⁹ Projekt 1 beneficjenta nie zmieścił się w limicie środków zaplanowanych w danym naborze.

⁴⁰ Wydatek poniesiony na ewaluację przeprowadzoną przez firmę zewnętrzną – Rachunek nr 19/2011 z dnia 01.07.2011 r.

⁴¹ Nie poniesiono wydatków na ten cel w 2010 r., 2012 r. i 2013 r.

- informowanie o obszarze działania LGD oraz o LSR wynosiły: 1,1 tys. zł w 2009 r., 4,5 tys. zł w 2010 r., 7,3 tys. zł w 2011 r., 3,4 tys. zł w 2012 r., 0,6 tys. zł w 2013 r.,
- szkolenie kadr biorących udział we wdrażaniu LSR wynosiły: 0,5 tys. zł w 2009 r., 0,5 tys. zł w 2010 r., 3,1 tys. zł w 2011 r.⁴²,
- wydarzenia o charakterze promocyjnym związane z obszarem działania LGD i LSR wynosiły: 2,5 tys. zł w 2010 r., 1,7 tys. zł w 2011 r., 3,8 tys. zł w 2013 r.⁴³,
- szkolenia lokalnych liderów wynosiły: 1,2 tys. zł w 2009 r., 6,8 tys. zł w 2010 r., 1,6 tys. zł w 2011 r., 2,5 tys. zł w 2012 r. i 1,2 tys. zł w 2013 r.,
- koszty bieżące⁴⁴ wynosiły: 20,3 tys. zł w 2009 r., 52,1 tys. zł w 2010 r., 51,5 tys. zł w 2011 r., 56,5 tys. zł w 2012 r. i 31,0 tys. zł⁴⁵ w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 516)

Na dzień 31.12.2013 r. udział kosztów bieżących funkcjonowania LGD w stosunku do sumy zrefundowanych kosztów kwalifikowalnych wszystkich operacji, objętych LSR opracowaną przez Stowarzyszenie⁴⁶, wynosił 57,8%. Według §3 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁴⁷, koszty bieżące przekraczające poziom 15% nie są kosztami kwalifikowalnymi.

(dowód: akta kontroli str. 517)

Jan Prościak wyjaśnił, że monitorowanie poziomu kosztów bieżących odbywa się poprzez sprawozdania z realizacji poszczególnych etapów operacji w ramach działania FLGD, składane wraz z wnioskiem o płatność za dany etap, gdzie koszty zestawiane są narastająco.

(dowód: akta kontroli str. 592-594)

LGD korzystała z zaliczek w ramach działania FLGD w 2009 r.⁴⁸ i 2010 r.⁴⁹ W ramach mechanizmów wyprzedzającego finansowania korzystała z 2 pożyczek w Banku Gospodarstwa Krajowego (1 w ramach działania FLGD⁵⁰ i 1 w ramach działania „Wdrażanie projektów współpracy”⁵¹).

(dowód: akta kontroli str. 518, 521-522, 523-527)

LGD monitorowało wykonanie LSR poprzez składanie do SWZ wniosków o płatność w ramach działania FLGD oraz opracowywanie rocznych sprawozdań z realizacji LSR. W kontrolowanym okresie na zlecenie LGD firma zewnętrzna⁵² przeprowadziła 1 z 2 ewaluacji własnych zaplanowanych w LSR. Oceniający LSR stwierdzili, że: wskaźniki rezultatu były wskaźnikami produktów; wskaźniki oddziaływania nie były w wystarczającym stopniu mierzalne oraz nie miały horyzontu czasowego; w LSR nie sformułowano jednoznacznych wskaźników rezultatu, mierzących wykonanie

⁴² Nie poniesiono wydatków na ten cel w 2012 r. i 2013 r.

⁴³ Nie poniesiono wydatków na ten cel w 2009 r. i 2012 r.

⁴⁴ Koszty administracyjne związane z działalnością LGD.

⁴⁵ Dane za 2013 r. uwzględniają koszty uznane przez SWZ za kwalifikowalne, tj. za okres do 30.06.2013 r. Według stanu na dzień 31.12.2013 r. wniosek o płatność za II półrocze 2013 r. nie został jeszcze złożony do SWZ. LGD złożyła go w dniu 21.01.2014 r. a kwalifikowalne koszty bieżące w nim zawarte stanowiły kwotę 32.641,20 zł.

⁴⁶ Zwany dalej „wskaźnikiem kosztów bieżących funkcjonowania LGD”.

⁴⁷ Dz. U. Nr 103, poz. 660 ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem FLGD”.

⁴⁸ Na podstawie umowy nr 00011-6932-UM1600009/09 z dnia 04.11.2009 r. LGD otrzymała zaliczkę w kwocie 8.096 zł, z tego wykorzystano 4.858,80 zł; kwotę 3.237,20 zł SWZ potrącił przy zleceniu płatności z dnia 12.04.2010 r.

⁴⁹ Na podstawie umowy nr 00027-6932-UM1600027/09 z dnia 04.03.2010 r. LGD otrzymała zaliczkę w kwocie 14.161,66 zł, z tego wykorzystano 13.258,88 zł; kwotę 902,78 zł zwrócono w dniu 14.06.2012 r.

⁵⁰ Umowa nr PROW431.35.01568.32 z dnia 26.04.2011 r. na kwotę 250.094,97 zł, z tego na dzień 31.12.2013 r. pozostało do spłaty 33.969,29 zł.

⁵¹ Umowa nr PROW421.35.01745.32 z dnia 14.06.2011 r. na kwotę 4.113,60 zł, z czego wykorzystano kwotę 4.043,12 zł – spłacona w całości w dniu 02.04.2012 r.

⁵² Fundacja „M(...)”.

celów szczegółowych LSR. LGD nie wystąpiła do SWZ z wnioskiem o zmianę umowy ramowej w ww. zakresie⁵³.

(dowód: akta kontroli str.582-584, 1210, 1049, 1271-1277, 1292-1374, 1401)

Jan Prościak, w sprawie wykorzystania przez LGD uwag zgłoszonych w ramach ewaluacji zewnętrznej wyjaśnił, że LGD wykorzysta propozycje zmian do LSR dopiero po przeprowadzeniu ewaluacji wewnętrznej, na podstawie ankiet składanych po zrealizowaniu operacji przez beneficjentów.

(dowód: akta kontroli str. 1230-1237)

W księgach rachunkowych LGD dla kosztów refundowanych z PROW 2007-2013 zapewniono korzystanie z odpowiedniego kodu rachunkowego⁵⁴, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. c) pkt i) rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005.

(dowód: akta kontroli str. 531, 540, 557-575)

Jan Prościak wyjaśnił, że LGD zidentyfikowała następujące problemy związane z przygotowaniem i obsługą działania WLSR-MP: „skomplikowane i długotrwałe procedury w zakresie przyznawania pomocy beneficjentom oraz uprzywilejowanie PO Ryby 2007-2013⁵⁵ w stosunku do PROW (...) Małe projekty cieszyły się dużym zainteresowaniem stowarzyszeń (...) Ze względu na to, że stowarzyszenia nie posiadają zaplecza finansowego (...) wiele (...) projektów nie zostało zrealizowanych (...) Wielokrotnie zwracano uwagę (...), że w PO Ryby środki są wypłacane przez realizacją projektu a następnie rozliczane. W PROW nie ma takiej możliwości (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 518, 522)

LGD nie posiada informacji, ani wiedzy, czy pracownicy SWZ, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi byli członkami LGD.

(dowód: akta kontroli str. 529-530)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na stronie internetowej Stowarzyszenia nie zostały zamieszczone 2 z 4 wersji LSR, tj. zatwierdzona uchwałą nr 3/2009 Walnego Zebrania Członków LGD z dnia 03.06.2009 r., stanowiąca załącznik nr 1 do umowy ramowej oraz zmiana LSR, zatwierdzona uchwałą nr 1/1/11 Zarządu LGD z dnia 24.01.2011 r., stanowiąca załącznik nr 1 do aneksu nr 2 do umowy ramowej.

(dowód: akta kontroli str. 609, 612)

Zgodnie z §5 pkt 1 umowy ramowej, LGD zobowiązała się do rozpowszechniania założeń LSR zgodnie z opisem zawartym w rozdziale: Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR, według którego jedną z metod rozpowszechniania informacji o założeniach LGD i realizowanych przez nią działaniach był Internet.

(dowód: akta kontroli str. 9, 104)

Jan Prościak wyjaśnił, że przyczyną niezamieszczenia LSR na stronie internetowej LGD jest niedopatrzenie byłego kierownika biura LGD Anny Bogdańskiej. Nadmieniał, że zgodnie z obowiązkiem wskazanym w umowie ramowej LGD rozpowszechnia informacje o LSR nie tylko przez Internet, ale także podczas wydarzeń o charakterze promocyjnym, szkoleń, prowadzonego doradztwa.

(dowód: akta kontroli str. 631-632, 634)

⁵³ O czym szerzej na stronie 19 wystąpienia.

⁵⁴ W zakładowym planie kont Stowarzyszenia w odniesieniu do operacji realizowanych w ramach działania FLGD po numerze konta syntetycznego stosowany jest kod „02”; dla działania „Wdrażanie projektów współpracy – umowa nr 00003-693/UM1600015/10 - kod „07”, umowa nr 00017-6931-UM1600021/12 – kod „08”.

⁵⁵ Tj. Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013”.

Anna Bogdańska zeznała, że nie pamięta, dlaczego zmiana LSR, zatwierdzona uchwałą nr 1/1/11 Zarządu LGD z dnia 24.01.2011 r. nie została zamieszczona na stronie internetowej LGD.

(dowód: akta kontroli str. 694, 695)

Olimpia Kisiel, były kierownik biura LGD, w sprawie LSR wprowadzonej z dniem 03.06.2009 r. wyjaśniła, że strona internetowa LGD była modyfikowana a w czasie, gdy nie funkcjonowała, strategia była umieszczona na stronie www.dobrzany.pl w zakładce dotyczącej LGD.

(dowód: akta kontroli str. 780, 782)

2. Na stronie internetowej Stowarzyszenia nie zostały zamieszczone formularze wniosków o przyznanie pomocy w ramach 2 z 11 naborów⁵⁶ przeprowadzonych przez LGD. Powyższe było niezgodne z §5 pkt 6 umowy ramowej, według którego LGD zobowiązała się do informowania o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR, w szczególności poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej LGD oraz umieszczanie na stronie internetowej formularza wniosku o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR.

(dowód: akta kontroli str. 10, 610-611)

Jan Prościak wyjaśnił, że był kierownik biura LGD zakończył pracę 20.08.2011 r. Umowa o pracę z nowym kierownikiem została zawarta 12.09.2011 r. Przyczyną niezamieszczenia na stronie internetowej LGD formularzy wniosków o przyznanie pomocy był brak ciągłości zatrudnienia i duża ilość przejmowanej dokumentacji. Ogłoszenia o naborze były jednak dostępne na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 631, 634)

3. LGD nie opracowała formularza ankiety na potrzeby monitorowania realizacji LSR, a tym samym i nie udostępniła go beneficjentom działania WLSR, co było niezgodne z §5 pkt 22 umowy ramowej.

(dowód: akta kontroli str. 274, 631, 633-634)

Jan Prościak wyjaśnił, że LGD nie posiada wzoru ankiety monitorującej, czego przyczyną jest niedopatrzenie kierownika biura LGD. Na dzień 25.07.2014 r. zostały zakończone 3 operacje w ramach małych projektów oraz 3 operacje w ramach działania WLSR dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”⁵⁷. Zobowiązał się, że ankieta zostanie opracowana i przekazana beneficjentom do dnia 01.08.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 631, 633-634, 636-641)

Paweł Bot, kierownik biura LGD, wyjaśnił, że nieopracowanie wzoru ankiety monitorującej wynika z jego niedopatrzenia. Ankieta zostanie przygotowana do dnia 01.08.2014 r. oraz przekazana beneficjentom, którzy już zrealizowali swoje operacje.

(dowód: akta kontroli str. 697)

W trakcie kontroli NIK, z dniem 04.08.2014 r., LGD opracowało formularz ankiety monitorującej i przekazało go beneficjentom działania WLSR.

(dowód: akta kontroli str. 1387-1398)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Według §5 pkt 10 umowy ramowej, LGD zobowiązała się do przechowywania dokumentacji dotyczącej jej wyboru i realizacji LSR do końca 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 273)

⁵⁶ Dotyczy działań „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, realizowanych w ramach osi 4 Leader PROW 2007-2013, zwanych dalej odpowiednio „WLSR-TRM” i „WLSR-RDN”.

⁵⁷ Zwanego dalej „WLSR-ORW”.

Jan Prościak, w sprawie sposobu zabezpieczenia dokumentacji projektowej do końca 2020 r. wyjaśnił, że będzie ona przechowywana do tego czasu w siedzibie Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli str. 673, 674)

Umowa najmu lokalu z dnia 06.12.2011 r. zawarta pomiędzy Gminą Dobrzany a LGD obowiązuje do dnia 31.12.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 671-672)

2. Analiza wykazała, że istnieje realne zagrożenie przekroczenia przez LGD wskaźnika kosztów bieżących jej funkcjonowania, tj. 15% zrefundowanych kosztów kwalifikowalnych dla wszystkich operacji wdrażanych w ramach LSR. Uwzględniając płatności zrealizowane przez SWZ na dzień 18.08.2014 r.⁵⁸, nabory wniosków przeprowadzone w 2013 r., które nie zostały zakończone na dzień 31.12.2013 r.⁵⁹, 3 nabory przeprowadzone w 2014 r., dla których limity wynoszą łącznie 913 tys. zł⁶⁰, ustalone limity środków w ramach działania FLGD (określone na lata 2014 – 2015 na kwotę ogółem 104,6 tys. zł⁶¹) oraz wysoki udział kosztów bieżących w kosztach funkcjonowania LGD ogółem⁶², przy jednoczesnym założeniu pełnego wykorzystania ww. limitów finansowych oszacowano, że na koniec okresu rozliczeniowego wskaźnik ten wyniesie 16,6%⁶³. Wnioski złożone w ww. 3 naborach z 2014 r. nie zostały jeszcze ocenione przez Radę LGD, z uwagi na konieczność akceptacji jej składu przez SWZ (zgodnie z §9a pkt 5 umowy ramowej). Informacja o zmianie została złożona przez LGD do SWZ w dniu 13.08.2014 r.

Zgodnie z dyspozycją SWZ⁶⁴, celem prawidłowej realizacji operacji oraz złożenia wniosków o płatność przez beneficjentów działania WLSR do końca marca 2015 r., niezbędne jest złożenie wniosków o przyznanie pomocy przez LGD do SWZ najpóźniej w terminie do końca września 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 592-594, 596-597, 668, 708-711, 790)

Według §3 ust. 5 rozporządzenia FLGD, koszty bieżące przekraczające 15% sumy zrefundowanych kosztów kwalifikowalnych wszystkich operacji, objętych opracowaną przez nią LSR i zrealizowanych w tym okresie w ramach działań WLSR, WPW i FLGD, nie są kosztami kwalifikowalnymi.

3. LGD nie przeprowadziło ewaluacji własnej zaplanowanej w LSR na 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 106)

Jan Prościak wyjaśnił, że ewaluacja nie została przeprowadzona, ponieważ dopiero pod koniec 2013 r. wypłacone zostały pierwsze środki beneficjentom. Do czasu zakończenia tych projektów i wypłacenia środków, Stowarzyszenie nie miało materiału do przeprowadzenia ewaluacji. Obecnie beneficjenci otrzymali od Stowarzyszenia wnioski o wypełnienie ankiet monitorujących. Materiał ten będzie podstawą do przeprowadzenia ewaluacji wewnętrznej i skonfrontowania jej

⁵⁸ Zrealizowane płatności w ramach działania: WLSR wyniosły 245,1 tys. zł; „Wdrażanie projektów współpracy” wyniosły 5,1 tys. zł; FLGD wyniosły 300,9 tys. zł (w tym koszty bieżące – 244 tys. zł).

⁵⁹ W ramach działania: WLSR-ORW podpisano 2 umowy na łączną kwotę 172 tys. zł, 1 wniosek na kwotę 95,2 tys. zł jest w trakcie weryfikacji przez SWZ; WLSR-MP podpisano 3 umowy na łączną kwotę 95,1 tys. zł a 2 wnioski na łączną kwotę 73,1 tys. zł są w trakcie weryfikacji przez SWZ.

⁶⁰ W naborze w dniach 21.05.2014 r. – 04.06.2014 r. w ramach działania: WLSR-MP wpłynęły wnioski na kwotę ogółem 266,5 tys. zł a limit środków wynosi – 243,6 tys. zł; WLSR-ORW wpłynęły wnioski na kwotę ogółem 655,9 tys. zł a limit środków wynosi – 569,7 tys. zł; WLSR-RDN wpłynął wniosek, równy limitowi środków, na kwotę 100 tys. zł.

⁶¹ Zgodnie z aneksem nr 3 do umowy nr 00034-6932-UM1600036/10 z dnia 15.03.2011 r., limit środków na działanie FLGD na 2014 r. wynosi 68 tys. zł a na 2015 r. – 36,6 tys. zł.

⁶² Wynoszący według stanu na dzień 31.12.2013 r. 80%.

⁶³ Liczony w następujący sposób: (koszty bieżące FLGD wypłacone do 18.08.2014 r. + 80% x limit środków w ramach FLGD na 2014 r. i 2015 r.) / (płatności zrealizowane na 18.08.2014 r. w ramach WLSR, WPW i FLGD + wartość podpisanych umów oraz wniosków będących w trakcie weryfikacji przez SWZ, będących efektem naboru niezakończonych na 31.12.2013 r. + limity środków w ramach działań objętych naborami przeprowadzonymi w 2013 r.).

⁶⁴ Pismo z dnia 27.06.2014 r.

z ewaluacją z 2011 r. Dopiero tak opracowany materiał będzie podstawą do dokonania aktualizacji LSR.

(dowód: akta kontroli str. 781, 787)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zgodność projektów wdrażanych i realizowanych przez LGD z opracowaną przez nią LSR, a także przepisami i procedurami.

Opis stanu
faktycznego

3.1 W ramach działania WLSR-MP, od początku realizacji PROW 2007–2013 do dnia 31.12.2013 r., LGD ogłosiła 3 nabory wniosków o dofinansowanie operacji (w 2010 r.⁶⁵, w 2011 r.⁶⁶ i w 2013 r.⁶⁷), w ramach których wnioskodawcy złożyli łącznie 36 wniosków o przyznanie pomocy⁶⁸. Wybór operacji do dofinansowania pozostawał do wyłącznej kompetencji Rady LGD, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005. Członkowie Rady posiadali przewidziane prawem pełnomocnictwa do głosowania oraz nie byli zatrudnieni w Stowarzyszeniu. LGD w terminie⁶⁹ przekazywała do SWZ dokumentację dotyczącą naborów, tj. wnioski o przyznanie pomocy, listy operacji oraz uchwały w sprawie wybrania lub niewybrania operacji do dofinansowania. SWZ, na podstawie §10 c ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁷⁰, wzywała LGD do złożenia wyjaśnień w sprawie błędów w podjętych uchwałach oraz listach operacji. LGD uwzględniała ww. uwagi oraz terminowo składała wymagane wyjaśnienia i dokumenty do SWZ.

(dowód: akta kontroli str. 856-857, 860-863, 944-947, 974-983, 935-936, 1005-1014)

Uchwałą nr 13/2013 z dnia 18.04.2013 r. Walne Zebranie Członków LGD dokonało zmiany w składzie Rady LGD. Uchwała została podjęta bez wymaganej bezwzględnej większości głosów przy obecności ponad połowy członków Walnego Zebrania. SWZ, przeprowadzając w dniach 23-25.07.2013 r. kontrolę prawidłowości wdrażania zadań związanych z realizacją LSR, w tym pierwszej oceny w ramach naboru 10/2013 dla działania WLSR-MP, stwierdził m.in. dokonanie oceny wniosków przez Radę w składzie niezaakceptowanym przez SWZ. W dniu 26.07.2013 r. LGD wystąpiła do SWZ o akceptację zmienionego składu Rady. W dniu 11.09.2013 r. Rada przeprowadziła drugą ocenę wniosków. Ponowna analiza przez SWZ uchwały o składzie Rady wykazała, że została ona podjęta bez wymaganej większości głosów. SWZ w dniu 17.09.2013 r. wezwał LGD do ponownego podjęcia uchwały w ww. sprawie, a następnie do wystąpienia o akceptację w tym zakresie. LGD w dniu 30.12.2013 r. złożyła do SWZ uchwałę nr 20/2013 z dnia 25.11.2013 r. Walnego Zebrania Członków LGD w sprawie zmiany składu Rady LGD. W dniu 12.02.2014 r. został podpisany aneks zatwierdzający zmiany w powyższym zakresie. W dniach 05.03.2014 r. i 13.03.2014 r. Rada LGD dokonała trzeciej oceny wniosków złożonych w naborze 10/2013.

W wyniku ww. kontroli SWZ, poza nieprawidłowością dot. składu Rady LGD, stwierdzono: stosowanie sprzecznych z przyjętymi kart oceny zgodności operacji

⁶⁵ Nr 1/2010 - wnioskodawcy składali wnioski od 14.05.2010 r. do 08.06.2010 r.

⁶⁶ Nr 5/2011 - wnioskodawcy składali wnioski od 15.10.2011 r. do 12.11.2011 r.

⁶⁷ Nr 10/2013 - wnioskodawcy składali wnioski od 11.04.2013 r. do 06.05.2013 r.

⁶⁸ W ramach naboru: 1/2010 – 15 wniosków; 5/2011 – 12 wniosków; 10/2013 – 9 wniosków.

⁶⁹ Dotyczy dokumentacji z naborów 1/2010, 5/2011 oraz z pierwszej oceny w ramach naboru 10/2013.

⁷⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1163 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem WLSR”.

z lokalnymi kryteriami; brak wskazania na oświadczeniach o bezstronności, jakiego wniosku dane oświadczenie dotyczy; podejmowanie uchwał w sprawie wybrania/ niewybrania operacji do dofinansowania przez członków Rady, którzy zostali wyłączeni z oceny wniosków; błędne przyznawanie punktów w ramach oceny wniosków; braki w liście operacji wybranych i niewybranych do dofinansowania; niestosowanie zapisów Regulaminu Rady⁷¹; niepoinformowanie wnioskodawców o wynikach oceny wniosków po rozpatrzeniu odwołania.

(dowód: akta kontroli str. 1005-1014, 1015-1019, 1022-1078)

3.2 Badanie 9,9% zrefundowanych wydatków w ramach działania FLGD⁷² (tj. 26,5 tys. zł) wykazało, że były one gospodarne i spełniały wymogi §3 ust. 1 pkt 2, ust. 2, ust. 3 i ust. 3b, i §3a ust. 1-2 rozporządzenia FLGD. Nie stwierdzono przypadków stworzenia przez LGD sztucznych warunków celem otrzymania pomocy finansowej w ramach PROW 2007-2013.

(dowód: akta kontroli str. 1210-1212)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W posiedzeniach Rady, które odbyły się w dniach 17.06.2010 r.⁷³, 23.11.2011 r.⁷⁴ i 13.03.2014 r.⁷⁵ brało udział odpowiednio 5, 2 i 2 członków, którzy zostali zgodnie z procedurą wyłączeni z oceny wniosków⁷⁶, jednak uczestniczyli w podjęciu uchwał w sprawie wybrania/ niewybrania operacji do dofinansowania.

(dowód: akta kontroli str. 860-863, 921-929, 944-947, 994-995 1005-1014, 1195-1201)

Powyższe naruszało przepis §5 pkt 15 umowy ramowej, zgodnie z którym LGD zobowiązała się do wyłączenia członka organu decyzyjnego od udziału w dokonywaniu wyboru operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności, w szczególności w przypadku ubiegania się przez członka organu decyzyjnego o wybór jego operacji w ramach działania.

Anna Bogdańska w sprawie naboru 1/2010 wyjaśniła, że nie pamięta przyczyny wyłączenia członków Rady z oceny wniosków ani niewyłączenia z udziału w wyborze operacji.

(dowód: akta kontroli str. 868-872)

Jan Prościak w sprawie posiedzeń w ramach naborów 5/2011 i 10/2013 wyjaśnił, że według LGD wybór operacji dokonywany jest na etapie wypełniania przez członków Rady kart oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami oraz kart oceny zgodności z LSR. Uchwały podejmowane po dokonaniu oceny i stworzeniu listy rankingowej są konsekwencją powyższego. Członkowie Rady nie byli wyłączani z głosowania nad uchwałami, gdyż jest to formalność a decyzja o wyborze zapada na etapie złożonych wniosków. Dodatkowo z uwagi na fakt, iż Rada składa się z 9 członków, przy nieobecności np. 2 z nich wykluczenie kolejnych osób spowodowałoby brak quorum. Wszystkie uchwały podejmowane były jednogłośnie, dlatego nie można stwierdzić, że udział wyłączonych członków Rady LGD w czasie

⁷¹ W następującym zakresie: brak pisemnych usprawiedliwień nieobecności na posiedzeniach, telefoniczne poinformowanie o drugim terminie posiedzenia Rady, brak informacji o terminach posiedzeń Rady na stronie internetowej LGD i lokalnej prasie, brak paraf sekretarza posiedzenia Rady na kartach oceny, braki w protokole.

⁷² Według stanu na dzień 31.12.2013 r.

⁷³ Nabór 1/2010.

⁷⁴ Nabór 5/2011.

⁷⁵ 2 posiedzenia w ramach trzeciej oceny wniosków złożonych w naborze 10/2013.

⁷⁶ Członkowie Rady zostali wyłączeni w ramach konkursu: 1/2010 - z oceny projektów złożonych przez Gminy: Dobrzany, Ińsko, Recz i Stowarzyszenie na Rzecz Ziemi Ińskiej; 5/2011 - z oceny projektów złożonych przez Gminę Recz i 10/2013 (3-cia ocena) - z oceny projektów złożonych przez OSP w Ińsku i wszystkich wniosków złożonych w naborze.

oceny wniosków miał wpływ na wynik głosowania nad uchwałami zatwierdzającymi tę ocenę.

(dowód: akta kontroli str. 1079-1081)

Uchwały Rady LGD na podstawie §14, w związku z §13 statutu Stowarzyszenia, zapadają zwykłą większością głosów. Brak udziału wyłączonych członków Rady LGD w głosowaniach nad uchwałami w sprawie wyboru operacji nie skutkowałby nieważnością tych uchwał.

(dowód: akta kontroli str. 626)

2. LGD nie przekazała wszystkim z 14 skontrolowanych wnioskodawców list ocenionych projektów w ramach naborów 1/2010, 5/2011 oraz 10/2013, co było niezgodne z §10 ust. 1 rozporządzenia WLSR. Przepis ten nakazuje, aby niezwłocznie po dokonaniu oceny, lecz nie później niż w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty, LGD sporządziła listę ocenionych małych projektów i przekazała ją wnioskodawcom.

(dowód: akta kontroli str. 860-863, 944-947, 1005-1014)

Anna Bogdańska w sprawie naboru 1/2010 wyjaśniła, że listy operacji wybranych i niewybranych do finansowania były wywieszane do publicznej informacji na stronie internetowej LGD, na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD oraz były przesyłane do SWZ.

(dowód: akta kontroli str. 868-872)

Jan Prościak w sprawie naborów 5/2011 oraz 10/2013 wyjaśnił, że wnioskodawcy otrzymywali od LGD informację dotyczącą wyników oceny, która zawierała najważniejsze dane znajdujące się na liście rankingowej, dotyczące m.in. ilości uzyskanych punktów, miejsca na liście, wybraniu lub niewybraniu do finansowania. Projekty listy były umieszczane na stronie internetowej LGD i wnioskodawcy mieli możliwość zapoznania się z nimi. Brak przekazania wnioskodawcom list, wynikał z faktu, iż w czasie trwania naboru dokonano zmiany na stanowisku kierownika i nowy kierownik sugerował się poprzednimi procedurami i wzorami dokumentacji.

(dowód: akta kontroli str. 948-951, 1015-1021)

3. Informacja o przyjęciu wniosku do dofinansowania, skierowana przez LGD do wszystkich z 6 skontrolowanych wnioskodawców w ramach naboru 1/2010, nie zawierała pouczenia o przysługującym odwołaniu. Powyższe było niezgodne z §10 ust. 1 rozporządzenia WLSR, według którego LGD sporządza listę ocenionych małych projektów i przekazuje ją wnioskodawcom, informując ich na piśmie m.in. o możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny zgodnie z procedurą określoną w LSR.

(dowód: akta kontroli str. 942)

Anna Bogdańska wyjaśniła, że nie pamięta, dlaczego pisma skierowane do wnioskodawców nie posiadały informacji o możliwości złożenia odwołania.

(dowód: akta kontroli str. 868-872)

4. Kontrola 6 z 15 wniosków o przyznanie pomocy ocenionych w ramach naboru 1/2010 oraz 3 z 9 wniosków w ramach trzeciej oceny wniosków w naborze 10/2013 wykazała, że członkowie Rady LGD przy wypełnianiu kart oceny operacji, błędnie przyznali punkty, tj.:

1) w naborze 1/2010 błędnie oceniono 3 z 6 wniosków, tj.:

- 2 z 5 członków Rady za spełnianie kryterium nr 6⁷⁷ przyznało 2 wnioskodawcom 1 punkt, mimo iż w ramach ww. kryterium można było przyznać 0 lub 3 punkty,

⁷⁷ „Promocja walorów obszaru LGD”.

- 1 z 5 członków Rady przyznał 1 wnioskodawcy 0 punktów za spełnianie kryterium nr 2⁷⁸, mimo że prawidłowa liczba punktów wynosiła 3 punkty.

2) w naborze 10/2013 błędnie oceniono wszystkie 3 wnioski, tj.:

- w przypadku 1 wniosku - 1 z 6 członków Rady przyznał 1 pkt za spełnienie kryterium nr 7⁷⁹, mimo, iż w ramach ww. kryterium można było przyznać 0 lub 2 punkty oraz 1 pkt za spełnienie kryterium nr 8⁸⁰ mimo, iż w ramach ww. kryterium można było przyznać 0 lub 2 punkty; 1 członek Rady nie przyznał żadnego punktu za spełnienie kryterium nr 12⁸¹, podczas gdy można było przyznać 1 lub 2 punkty,

- w przypadku 2 wniosku - 2 z 6 członków Rady przyznało 5 punktów za spełnienie kryterium nr 9⁸², mimo że prawidłowa liczba punktów wynosiła 0 punktów,

- w przypadku 3 wniosku - 2 z 6 członków Rady przyznało 2 punkty za spełnienie kryterium nr 9, mimo że prawidłowa liczba punktów wynosiła 0 punktów.

(dowód: akta kontroli str. 873-917, 1124-1174)

Zgodnie z §26 Regulaminu Rady, w przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD komisja skrutacyjna wzywa członka Rady, do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków.

(dowód: akta kontroli str. 803-827)

Anna Bogdańska, członek komisji skrutacyjnej wyjaśniła, że nie wie dlaczego nie stwierdziła błędów w sposobie wypełniania karty oceny. Wszyscy członkowie organu decyzyjnego odbyli odpowiednie szkolenie w tym zakresie, byli poinformowani o sposobie wypełniania kart.

(dowód: akta kontroli str. 868-872)

Jan Prościak w sprawie naboru 10/2013 wyjaśnił, że karty operacji kontrolowane są przez kierownika biura po zakończeniu oceny przez Radę wszystkich wniosków złożonych w konkursie. Z uwagi na fakt, iż przyjęto system kontroli kart po zakończeniu oceny wszystkich wniosków, wystąpił problem dużej ilości kontrolowanych dokumentów na raz. To spowodowało uchybienia.

(dowód: akta kontroli str. 1015-1021)

Paweł Bot, członek komisji skrutacyjnej wyjaśnił, że po ocenie danego projektu sprawdza dokumentację zwracając szczególną uwagę na poprawność sumowania punktów. W przypadku punktów przyznanych przez członków Rady w ramach poszczególnych kryteriów „może się zdarzyć, że nie zauważę błędu”.

(dowód: akta kontroli str. 1399-1400)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Osiągnięte efekty wdrażania i poziom wykorzystania środków przeznaczonych na oś Leader w ramach PROW 2007-2013.

Opis stanu faktycznego

4.1 W kontrolowanym okresie w ramach działania WLSR wnioskodawcy złożyli do LGD 56 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę 1.845,3 tys. zł. Stowarzyszenie pozytywnie rozpatrzyło 45 wniosków na kwotę 1.638,3 tys. zł

⁷⁸ „Korzyści lub oddziaływanie operacji”.

⁷⁹ „Przyczynienie się działalności, której dotyczy operacja, do poszerzenia oferty lub bazy turystycznej albo wzmocnienia marki regionu”.

⁸⁰ „Wpisanie się działalności w powstanie marki produktów lokalnych”.

⁸¹ „Oddziaływanie operacji na stan środowiska naturalnego”.

⁸² „Podniesienie wiedzy, kwalifikacji i aktywizacji społeczeństwa”.

i odrzuciło 11 wniosków na kwotę 207 tys. zł. Do dnia 31.12.2013 r. SWZ zawarł z wnioskodawcami 9 umów o dofinansowanie operacji na kwotę 277,5 tys. zł.

W ramach działania WLSR-RDN do LGD wpłynęły łącznie 2 wnioski o przyznanie pomocy na łączną kwotę 11,5 tys. zł. Stowarzyszenie odrzuciło ww. wnioski ze względu na brak wymagalnej kwoty minimalnej wnioskowanej pomocy.

W ramach działania WLSR-TRM wpłynęły łącznie 4 wnioski na łączną kwotę 338,5 tys. zł. Wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone przez LGD. 2 wnioski na kwotę 188,5 tys. zł. zostały odrzucone przez ARiMR, ze względu na brak uzupełnień przez wnioskodawcę dokumentacji niezbędnej do zawarcia umowy o dofinansowanie. Pozostałych 2 wnioskodawców nie przystąpiło do podpisania umowy.

W ramach działania WLSR-ORW wpłynęło łącznie 14 wniosków na kwotę 780 tys. zł. LGD pozytywnie rozpatrzyła i wybrała do dofinansowania 14 wniosków, z których 7 na łączną kwotę 277 tys. zł zostało odrzuconych przez SWZ⁸³. SWZ do dnia 31.12.2013 r. podpisał 4 umowy na kwotę 203,4 tys. zł.

W ramach działania WLSR-MP wpłynęło łącznie 36 wniosków na łączną kwotę 715,3 tys. zł. LGD pozytywnie rozpatrzyła i wybrała do finansowania 27 wniosków na łączną kwotę 519,8 tys. zł i odrzuciła 9 wniosków na łączną kwotę 195,5 tys. zł ze względu na wyczerpanie limitu środków. SWZ w badanych latach podpisał 5 umów na łączną kwotę 74,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1213-1214, 1227-1228, 1235-1237, 1245-1247)

Wnioski o płatność do SWZ złożyło 8 z 9 beneficjentów, z którymi podpisano umowy. Według stanu na dzień 31.12.2013 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zrealizowała 4 wnioski o płatność na łączną kwotę 93 tys. zł, z tego w ramach działania: WLSR-ORW - 1 wniosek na kwotę 43,9 tys. zł; WLSR-MP - 3 wnioski na kwotę 49,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1217)

Na dzień 31.12.2013 r. stan realizacji limitów finansowych określonych w umowie ramowej pod względem:

- wartości złożonych wniosków, dla których mogły zostać podpisane umowy⁸⁴ w ramach działania WLSR wyniósł 35,5%, z tego w ramach działania: WLSR-TRM - 50%; WLSR-ORW - 51,5%; WLSR-MP - 27,1%; dla działania WLSR-RDN wyniósł 0% ze względu na brak operacji pozytywnie ocenionych przez LGD,
- wartości zawartych umów w ramach działania WLSR wyniósł 16,3%, z tego w ramach działania: WLSR-ORW - 38,7%; WLSR-MP - 10,9%; dla działań WLSR-RDN oraz WLSR-TRM wyniósł 0%, ze względu odpowiednio na: brak operacji pozytywnie ocenionych przez LGD oraz brak podpisanych umów,
- zrealizowanych płatności wyniósł 5,5%, z tego w ramach działania: WLSR-ORW - 8,36%; WLSR-MP - 7,23%; dla działań WLSR-RDN oraz WLSR-TRM wyniósł 0%, ze względu odpowiednio na: brak operacji pozytywnie ocenionych przez LGD oraz brak podpisanych umów.

(dowód: akta kontroli str. 1218)

Jan Prościak wyjaśnił, że „(...) w celu zapewnienia wykorzystania środków w biurze prowadzone jest indywidualne doradztwo (...). Po ogłoszeniu naborów prowadzone

⁸³ Odrzucenie przez SWZ nastąpiło z powodu niezłożenia poprawek w terminie (1 przypadek), wycofania się beneficjenta (3 przypadki), niezgodności kosztów wskazanych we wniosku z zakresem kosztów kwalifikowanych wskazanym w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach działania (3 przypadki).

⁸⁴ Przez wnioski, dla których istnieje możliwość podpisania umowy, należy rozumieć te wnioski, które zostały pozytywnie rozpatrzone, a dla których do 31.12.2013 r. nie zostały zawarte umowy o finansowanie operacji. Dla 13 wniosków złożonych w ramach działania WLSR, na łączną kwotę 604,6 tys. zł, mogły zostać podpisane umowy; w tym w ramach działania: WLSR-TRM dla 2 wniosków na kwotę 150 tys. zł, WLSR-ORW dla 3 wniosków na kwotę 270,5 tys. zł WLSR-MP dla 8 wniosków na kwotę 184,1 tys. zł. W ramach działania WLSR-RDN nie złożono wniosków o finansowanie, dla których mogły zostać podpisane umowy.

są indywidualne konsultacje, gdzie (...) beneficjent wypełnia wniosek przedstawiając pomysł, jakiego ma dotyczyć projekt. Taki beneficjent prowadzony jest od pomysłu aż do złożenia wniosku w naborze. (...) Prowadzone są również działania informacyjne i szkolenia (...)".

(dowód: akta kontroli str. 1234)

Niska realizacja limitów finansowych była przyczyną złożenia przez LGD do SWZ wniosku o zmianę umowy ramowej w zakresie limitów dla działania WLSR. Aneks nr 4 zmniejszył ww. limity dla działań WLSR- RDN (z 200 tys. zł na 100 tys. zł), WLSR- TRM (z 300 tys. zł na 200 tys. zł), WLSR-MP (z 678,3 tys. zł do 458 tys. zł) oraz zwiększył limit dla działania WLSR-ORW (z 525 tys. zł do 945 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 1220-1226, 1238-1239)

Jan Prościak wyjaśnił, że: „(...) zmiany dokonano chcąc wykorzystać limit przyznanych środków i przesunąć je tak, aby była szansa na ich wykorzystanie. Największy wzrost limitów wykazuje działanie Odnowa i rozwój wsi z uwagi na fakt, że gminy i parafie realizują (...) duże projekty takie jak renowacja obiektów zabytkowych, modernizacja świetlic i budowa placów zabaw. (...) Zmniejszono środki na Małe projekty z uwagi na fakt, że są to zazwyczaj działania mieszczące się w kwocie 30-35 tysięcy zł na projekt. (...) Środki na Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej zmniejszono, ponieważ tymi działaniami było najmniejsze zainteresowanie (...)".

(dowód: akta kontroli str. 1241-1242)

W okresie objętym kontrolą, w ramach działania „Wdrażanie projektów współpracy”⁸⁵, SWZ zawarł z LGD 2 umowy na łączną kwotę 44,1 tys. zł, co stanowiło 100% limitów finansowych określonych w umowie ramowej pod względem wartości zawartych umów. SWZ w ramach tego działania zaakceptował 1 wniosek o płatność na kwotę 5,1 tys. zł, co stanowiło 11,7% limitów finansowych pod względem zrealizowanych płatności.

(dowód: akta kontroli str. 1213, 1218)

W ramach działania FLGD, SWZ zawarł z LGD umowy na łączną kwotę 425,8 tys. zł, co stanowiło 100% limitów finansowych określonych w umowie ramowej pod względem wartości zawartych umów. W ramach tego działania LGD otrzymało płatności w łącznej wysokości 267,7 tys. zł, co stanowiło 62,9% limitów finansowych pod względem zrealizowanych płatności.

(dowód: akta kontroli str. 1213, 1218)

LGD osiągnęło następujące efekty rzeczowe w ramach operacji zakończonych⁸⁶:

- w działaniu WLSR-ORW, Gmina Dobrzany wybudowała 2 place zabaw⁸⁷,
- w działaniu WLSR-MP: Gmina Recz wykonała renowację 1 placu zabaw⁸⁸, Gmina Ińsko wykonała remont świetlicy wiejskiej⁸⁹, Gmina Dobrzany zakupiła stroje i nagłośnienie dla zespołu ludowego „Jezioranki”⁹⁰,
- w działaniu FLGD utworzono i prowadzono stronę internetową LGD, wydrukowano ulotki i plakaty, przeprowadzono 4 szkolenia dla członków Rady i Zarządu Stowarzyszenia, zorganizowano 12 imprez lokalnych oraz przeprowadzono 9 szkoleń i warsztatów ze sporządzania wniosków dla lokalnych liderów,
- w działaniu WPW oznakowano 1 trasę rowerową⁹¹.

⁸⁵ Zwanego dalej „WPW”.

⁸⁶ Tj. takich, dla których złożono ostateczny wniosek o płatność.

⁸⁷ Wartość tych operacji wyniosła 71,4 tys. zł.

⁸⁸ Na kwotę 22,5 tys. zł.

⁸⁹ Wartość tej operacji wyniosła 21,6 tys. zł.

⁹⁰ Wartość tej operacji wyniosła 29,4 tys. zł.

⁹¹ Wartość tej operacji wyniosła 5,14 tys. zł.

Stowarzyszenie nie wykonało efektów rzeczowych w ramach działań WLSR-RDN i WLSR-TRM odpowiednio ze względu na: brak operacji pozytywnie ocenionych oraz brak podpisanych umów.

(dowód: akta kontroli str. 1216, 1227-1228)

4.2 Według stanu na dzień 31.12.2013 r. realizacja wskaźników określonych w LSR w stosunku do ich wartości docelowych przedstawiała się następująco:

1) dla celu ogólnego nr 1 - Zrównoważony rozwój turystyki w oparciu o czyste i różnorodne środowisko przyrodnicze i kulturowe⁹²:

- LGD zrealizowała w pełni 2 z 8 wskaźników oddziaływania; pozostałych 6 nie zrealizowała,
- w ramach celu szczegółowego 1.1 - Tworzenie atrakcyjnych produktów turystycznych, lokalnych podnoszących konkurencyjność obszaru LGD⁹³, LGD zrealizowała 2 z 6 wskaźników rezultatu; pozostałych 4 nie zrealizowała,
- w ramach przedsięwzięcia - Stworzenie marki produktu, LGD zrealizowała w 80% 1 z 6 wskaźników produktu; pozostałych 5 nie zrealizowała,
- w ramach celu szczegółowego 1.2 - Rozwój infrastruktury turystycznej⁹⁴, LGD nie zrealizowała żadnego z 4 wskaźników rezultatu,
- w ramach przedsięwzięcia - Szlakiem jezior i rzeki Iny – budowa, modernizacja infrastruktury turystycznej, LGD nie zrealizowała żadnego z 4 wskaźników rezultatu,
- w ramach celu szczegółowego 1.3 - Poprawa stanu technicznego oraz oznakowanie zabytkowych obiektów architektonicznych i archeologicznych⁹⁵, LGD zrealizowała 1 z 6 wskaźników rezultatu; pozostałych 5 nie zrealizowała,
- w ramach przedsięwzięcia - Trasą historii, LGD zrealizowała 1 z 3 wskaźników produktu; pozostałych 2 nie zrealizowała,
- w ramach celu szczegółowego 1.4 - Rozwój i promocja produktów turystycznych, lokalnych⁹⁶, LGD zrealizowała w 167% 1 z 8 wskaźników rezultatu; pozostałych 7 nie zrealizowała,
- w ramach przedsięwzięcia - Wszystko o nas, LGD zrealizowała 2 z 4 wskaźników produktu; pozostałych 2 nie zrealizowała;

2) dla celu ogólnego nr 2 - Stworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich⁹⁷:

- LGD zrealizowała 3 z 5 wskaźników oddziaływania; pozostałych 2 nie zrealizowała,
- w ramach celu szczegółowego 2.1 - Rozwój infrastruktury kulturalno- sportowej i rekreacyjnej⁹⁸, LGD zrealizowała w 25% 1 z 3 wskaźników rezultatu; pozostałych 2 nie zrealizowała,
- w ramach przedsięwzięcia - Rozwój bazy kulturalnej, sportowej w każdej wsi, LGD zrealizowała w 17% 1 z 2 wskaźników produktu; drugiego nie zrealizowała,
- w ramach celu szczegółowego nr 2.2 - Rozwój integracji i komunikacji lokalnej społeczności⁹⁹, LGD zrealizowała w 50% 1 z 3 wskaźników rezultatu; pozostałych 2 nie zrealizowała,
- w ramach przedsięwzięcia - Współpraca na rzecz wspólnego działania, LGD zrealizowała w 33% 1 z 2 wskaźników produktu; drugiego nie zrealizowała,
- w ramach celu szczegółowego nr 2.3 - Zwiększenie oferty spędzania wolnego czasu ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zagrożonych wykluczeniem

⁹² Zwanego dalej „Celem ogólnym nr 1”.

⁹³ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 1.1”.

⁹⁴ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 1.2”.

⁹⁵ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 1.3”.

⁹⁶ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 1.4”.

⁹⁷ Zwanego dalej „Celem ogólnym nr 2”.

⁹⁸ Zwanego dalej „Celem szczegółowym 2.1”.

⁹⁹ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 2.2”.

społecznym¹⁰⁰, LGD zrealizowała w 75% 1 z 3 wskaźników rezultatu; pozostałych 2 nie zrealizowała,

- w ramach przedsięwzięcia - Korzystaj z dnia – rozwój oferty spędzania wolnego czasu, LGD zrealizowała w 20% 1 z 2 wskaźników produktu; drugiego nie zrealizowała;

3) dla celu ogólnego nr 3 - Zachowanie i ochrona środowiska¹⁰¹:

- LGD nie zrealizowała żadnego z 4 wskaźników oddziaływania,
- w ramach celu szczegółowego 3.1 - Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców LGD¹⁰², LGD nie zrealizowała żadnego z 4 wskaźników rezultatu,
- w ramach przedsięwzięcia - Pamiętajmy o naszym dziedzictwie przyrodniczym, LGD nie zrealizowała żadnego z 2 założonych wskaźników produktu,
- w ramach celu szczegółowego 3.2 - Wykorzystanie zasobów i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii¹⁰³, LGD nie zrealizowała żadnego z 2 wskaźników rezultatu,
- w ramach przedsięwzięcia - Energia w zgodzie z naturą, LGD nie zrealizowała żadnego z 2 wskaźników produktu.

Według stanu na dzień 31.12.2013 r. z założonych w LSR 29 wskaźników produktu, LGD zrealizowała: 3 wskaźniki w 100%; 1 w 80%; 1 w 33%; 1 w 20%; 1 w 17%; pozostałych 22 wskaźników nie zrealizowała.

Ze wskazanych w LSR 39 wskaźników rezultatu, LGD zrealizowała: 1 wskaźnik w 167%; 3 w 100%; 1 w 75%; 1 w 50%; 1 w 25%; pozostałych 32 wskaźników nie zrealizowała.

Z planowanych 17 wskaźników oddziaływania, LGD zrealizowała 5 wskaźników, pozostałych 12 nie zrealizowała.

(dowód: akta kontroli str. 1249-1254)

Od dnia 01.01.2014 r. do dnia 30.06.2014 r. LGD odnotowała następujące zwiększenia realizacji wskaźników:

- wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 1.3 - ze 100% do 200% wartości docelowej,
- wskaźnik produktu dla przedsięwzięcia - Trasą historii - z 0% do 67%,
- wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 2.1 - z 0% do 50%,
- wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 2.3 - z 75% do 100%,
- wskaźnik produktu dla przedsięwzięcia - Korzystaj z dnia – rozwój oferty spędzania czasu wolnego - z 20% do 27%.

(dowód: akta kontroli str. 1255-1270)

Według stanu na dzień 31.12.2013 r. finansowe wykonanie wskaźników przedstawiało się następująco:

- cel ogólny nr 1 został zrealizowany w 0,5% (6,1 tys. zł z 1.205,4 tys. zł zaplanowanych w budżecie LSR), z tego: przedsięwzięcie - Stworzenie marki produktu LGD - w 0,4% (0,1 tys. zł ze 150 tys. zł zaplanowanych w budżecie); przedsięwzięcie - Szlakiem jezior i rzeki Iny – budowa, modernizacja infrastruktury turystycznej - nie zostało zrealizowane (w budżecie zaplanowano 274,7 tys. zł); przedsięwzięcie - Trasą historii - w 0,01% (5,1 tys. zł z 692,9 tys. zł zaplanowanych w budżecie); przedsięwzięcie - Wszystko o nas - w 0,4% (0,03 tys. zł z 87,8 tys. zł zaplanowanych w budżecie);
- cel ogólny nr 2 został zrealizowany w 16% (94,2 tys. zł z 587,4 tys. zł zaplanowanych w budżecie LSR), z tego: przedsięwzięcie - Rozwój bazy kulturalnej, sportowej w każdej wsi - w 15,5% (30,9 tys. zł z 198,8 tys. zł zaplanowanych w budżecie); przedsięwzięcie - Współpraca na rzecz wspólnego działania w 0,7% (1,2 tys. zł z 185 tys. zł zaplanowanych w budżecie);

³³ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 2.3”.

¹⁰¹ Zwanego dalej „Celem ogólnym nr 3”.

¹⁰² Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 3.1”.

¹⁰³ Zwanego dalej „Celem szczegółowym nr 3.2”.

- przedsięwzięcie - Korzystaj z dnia – rozwój oferty spędzania wolnego czasu – w 30,5% (62,1 tys. zł z 203,6 tys. zł zaplanowanych w budżecie);
- cel ogólny nr 3 nie został zrealizowany (w budżecie zaplanowano 54,4 tys. zł).
- (dowód: akta kontroli str. 793)

Walne Zebranie Członków LGD dwukrotnie zatwierdzało zmiany w LSR w zakresie obniżenia wielkości wskaźników. W dniu 12.06.2012 r. uchwałą nr 09/2012 Walne Zebranie Członków LGD zatwierdziło zmiany w LSR, m.in. w zakresie obniżenia wielkości docelowych wskaźników rezultatu dla celów szczegółowych nr 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2. Stowarzyszenie nie wystąpiło do SWZ o zmianę umowy ramowej w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 1278-1283)

Jan Prościak wyjaśnił, że: „(...) uchwała podjęta w 2012 r. była konsekwencją (...) ewaluacji LSR (...). Jednak z uwagi na brak własnej ewaluacji wewnętrznej wynikającej z faktu, że w tamtym czasie nie było jeszcze zakończonych projektów w ramach wdrażania LSR, które tworzyłyby grupę reprezentatywną i dały podstawę do wystąpienia do Urzędu Marszałkowskiego z prośbą o zmianę umowy ramowej w zakresie zmiany wskaźników. W związku z faktem, że LGD nie posiadało odpowiedniej dokumentacji na wsparcie wnioskowanych zmian, zdecydowało się odstąpić od wnioskowania do Urzędu Marszałkowskiego o zmianę LSR w zakresie wskaźników”.

(dowód: akta kontroli str. 1237)

W dniu 18.04.2013 r. uchwałą nr 07/2013 Walne Zebranie Członków LGD zatwierdziło zmiany w LSR, m.in. w zakresie obniżenia docelowych wielkości wskaźników rezultatu dla celów szczegółowych nr 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2. Stowarzyszenie pismem z dnia 26.07.2013 r. wystąpiło do SWZ z wnioskiem o zmianę umowy ramowej w ww. zakresie. SWZ w dniu 17.09.2013 r. wezwał LGD do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn obniżenia wielkości wskaźników określonych w LSR oraz do przedstawienia dokumentów lub badań, na podstawie których dokonano ww. zmian. LGD w dniu 03.10.2013 r. wystąpiło do SWZ z wnioskiem o przedłużenie terminu na złożenie poprawek. SWZ w dniu 18.10.2013 r. nie wyraził zgody na zmianę terminu a w dniu 12.11.2013 r. poinformował Stowarzyszenie o niezaakceptowaniu wniosku o zmianę umowy ramowej.

(dowód: akta kontroli str. 582-583, 1284-1291)

Jan Prościak wyjaśnił, że LGD nie posiadało jeszcze ankiet monitorujących od beneficjentów, z uwagi na przedłużające się procedury oceny wniosków przez SWZ (umowy z beneficjentami z naborów w 2010 r. podpisano dopiero w grudniu 2011 r. a pomoc wypłacono w grudniu 2013 r.). Powyższe spowodowało, że LGD nie miała odpowiedniego opracowania na poparcie wnioskowanych zmian i wycofała się z tego zadania do czasu zwiększenia ilości wniosków z wypłaconą pomocą i opracowaniu ewaluacji wewnętrznej na podstawie ankiet składanych przez Beneficjentów, „co powinno nastąpić do końca 2014 r”.

(dowód: akta kontroli str. 1237)

Niska realizacja wskaźników nie skutkowała zmianą umowy ramowej.

(dowód: akta kontroli str. 1379)

4.3 LSR realizowana przez Stowarzyszenie nie obejmowała działań wspierających politykę prorodziną wobec rodzin zamieszkujących obszary wiejskie.

Jan Prościak wyjaśnił, że zapisy strategii były opracowane na bazie ankiet wypełnianych w trakcie spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami obszaru LGD. Ankietowani nie zawarli wskazań, które obejmowałyby obszar polityki prorodzinnej.

(dowód: akta kontroli str. 795-796)

Ustalono
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej wymienionym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1. NIK zwraca uwagę na niskie wykorzystanie przez LGD środków przewidzianych

w umowie ramowej na działania WLSR i WPW. Według stanu na dzień 31.12.2013 r. stan realizacji limitów finansowych dla działania WLSR pod względem wartości złożonych wniosków, dla których mogły zostać podpisane umowy wyniósł 35,5%, pod względem wartości zawartych umów wyniósł 16,3% oraz pod względem zrealizowanych płatności wyniósł 5,5%. Stan realizacji limitów dla działania WPW pod względem wartości zawartych umów wyniósł 100%, pod względem zrealizowanych płatności wyniósł 11,7%.

(dowód: akta kontroli str. 1218)

Jan Prościak wyjaśnił, że niskie wykonanie limitów w ramach WLSR wynika z faktu, że LGD utrzymuje się głównie ze składek wpłacanych przez Gminy (w skali roku 9 tys. zł), które wystarczają na realizację kosztów bieżących funkcjonowania i w niewielkim stopniu na WLSR. Większe środki zostały przeznaczone na działanie WPW, które na dzień 31.07.2014 r. zostało zrealizowane w 100%. Wypłacanie środków dla projektów zakończonych w 2010 r. rozpoczęło się w grudniu 2013 r., dlatego na koniec 2013 r. wykonanie limitów w ramach WLSR jest tak niskie. Do połowy 2014 r. wykonanie limitów w ramach działania WLSR-MP oraz WLSR-ORW poprawiło się niemal trzykrotnie. Wykorzystanie limitów po uwzględnieniu naborów w konkursie zakończonym w dniu 04.06.2014 r. w ramach WLSR-MP, WLSR-ORW, WLSR-RDN oraz WLSR-TRM przedstawiać się będzie następująco:

- w ramach WLSR-TRM nie zostanie wykorzystane 200 tys. zł – beneficjenci, którzy składali projekty w konkursach wycofali się lub nie złożyli poprawek; w przypadku wyrażenia zgody przez SWZ środki te zostaną przesunięte na WLSR-MP; gdyby LGD takiej zgody nie otrzymało, rozważana jest zmiana umowy ramowej i pomniejszenie puli przyznanych środków o niewykorzystaną kwotę;

- w ramach WLSR-RDN - został złożony projekt na kwotę 100 tys. zł i jest w trakcie rozpatrywania; ponieważ beneficjent, który złożył wniosek ma duże doświadczenie w projektach PROW 2007 – 2013, LGD przewiduje, że kwota limitu zostanie wykorzystana w 100%,

- WLSR-ORW – przewidywane jest wykorzystanie w 100%,

- WLSR-MP – przewidywane jest wykorzystanie w 90% – 100%.

(dowód: akta kontroli str. 1234-1235)

2. Ustalono niskie zrealizowanie przez LGD na dzień 31.12.2013 r. celów i wskaźników założonych w umowie ramowej. Finansowe wykonanie założonych przez Stowarzyszenie celów ogólnych nr 1, 2 i 3 wyniosło odpowiednio 0,5%, 16,0% i 0%. Stowarzyszenie z założonych 85 wskaźników zrealizowało 1 wskaźnik w 167%, 11 w 100%, 7 od 17% do 80% a 66 wskaźników nie zostało zrealizowanych.

(dowód: akta kontroli str. 793, 1249-1270)

Jan Prościak wyjaśnił, że niski poziom realizacji wskaźników zawartych w LSR na koniec 2013 r. wynika z faktu, że za wskaźnik osiągnięty zgodnie z instrukcją do sprawozdań rocznych z LSR można uznać wskaźnik, jeżeli operacje przyczyniające się do jego realizacji zostały zakończone i wypłacono płatność ostateczną. Dodatkowo niektóre operacje można byłoby przypisać do kilku wskaźników (np. otwarcie wyremontowanej świetlicy połączone z imprezą integracyjną), jednak zgodnie z ww. instrukcją operację taką można przypisać

wyłącznie do jednego wskaźnika. Zadań zrealizowanych ze środków własnych nie można również ująć w zrealizowanych wskaźnikach. LGD prognozuje, że następujące wskaźniki nie zostaną zrealizowane: opracowanie logo marki produktów; wyznaczenie trasy kajakowej i rowerowej; jednolite oznakowanie atrakcyjnych miejsc turystycznych; powstanie 4 nowych gospodarstw agroturystycznych; powstanie 2 miejsc związanych z działalnością turystyczną; wskaźniki związane z obiektami zabytkowymi i dziedzictwem historycznym; wskaźniki dotyczące map, przewodników, folderów i kalendarzy oraz 2 punktów informacji turystycznej; wzrost liczby organizacji pozarządowych, wskaźniki dotyczące ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 1375-1385)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰⁴, wnosi o:

1. Przedkładanie uchwał zarządu LGD w sprawie zmian LSR do zatwierdzenia Walnemu Zebraniu Członków LGD.
2. Stosowanie procedury wyłączenia członków Rady LGD podczas wyboru operacji.
3. Przekazywanie wnioskodawcom sporządzonych list operacji wybranych bądź niewybranych do dofinansowania.
4. Podjęcie działań zmierzających do wykonania wskaźników założonych w umowie ramowej.
5. Podjęcie przez komisję skrutacyjną skutecznych działań zmierzających do zapewnienia prawidłowej oceny wniosków o przyznanie pomocy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁰⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zmianami.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 11.09.2014 r.

Kontroler/Kontrolerzy
Anna Dejk-Chojnacka
Starszy inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
Podpis

.....
podpis